

Проблеми викладання

УДК 378.147+614.253.2

Н.М. Галюк

МАЙСТЕР-КЛАС ЯК НОВА ФОРМА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ

ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет»

Резюме. У статті представлена методика проведення засідання міжфакультетського студентського наукового гуртка з внутрішньої медицини для студентів IV-VI курсів у вищому навчальному медичному закладі. Засідання наукового гуртка з внутрішньої медицини за типом майстер-класу дає можливість безпосередньої участі студента в пізнавальному процесі, аналізувати основні моменти належної лікарської практики, сприяє поглибленому розумінню та ефективному засвоєнню

теоретичних знань студентів. Демонстрація тематичного хворого та технології виконання функціональних методів обстеження з подальшим обговоренням діагнозу за типом діалогу між викладачем – керівником майстер-класу і студентом є найбільш ефективним методом засвоєння практичних навиків, необхідних для майбутньої належної лікарської практики.

Ключові слова: майстер-клас, студентський науковий гурток, навчання.

Вступ. Реформа вищої освіти згідно з болонською концепцією вимагає удосконалення педагогічної діяльності, пошуку нових форм, що покращують мотивацію до навчання [1, 2]. Однією із форм підвищення ефективності навчального процесу є його інтенсифікація за рахунок якісних чинників, тобто шляхом напруження розумових можливостей особистості [3]. Залучення студентів до науково-дослідної роботи є одним із чинників інтенсифікації інтеграційного навчання, бо сприяє удосконаленню їх творчих здібностей, змушує постійно оновлювати свої знання, стимулює студента працювати із журнальними статтями, монографіями тощо [4, 5, 6, 7].

Традиційна методика викладання навчального матеріалу не забезпечує належного засвоєння та утримання його в пам'яті студентів. При цьому відсутня можливість належного мотивування можливостей повноцінної лікарської практики.

Майстер-клас дає можливість безпосередньої участі студента в навчальному процесі, аналізувати основні моменти діагностики та лікування. Перевагою майстер-класу є також нетрадиційність викладання, що викликає у студента зацікавлення, стимулює його активність.

Основна частина. Традиційно на кафедрі внутрішньої медицини №2, структура засідань наукового гуртка, який існує з початку заснування кафедри (1946), містить у собі як теоретичні питання внутрішньої медицини, так і практичної роботи з тематичним хворим. Теоретичні питання розкривають анатомо-фізіологічні особливості етіопатогенезу захворювання, визначають алгоритм діагностики, лікування та профілактики.

Клінічний розбір тематичного хворого дає можливість студентам-гуртківцям спілкуватися з пацієнтом біля «ліжка хворого», збирати анамнез, проводити об'єктивне та суб'єктивне обстеження, правильно формулювати деонтологічні запитання до пацієнта. Отже, за час засідання науко-

вого гуртка його керівник має можливість спрямувати роботу студентів на інтерактивне засвоєння теоретичного матеріалу шляхом ілюстрації її мультимедійною презентацією та організує диспут з даного питання, скеровуючи його на виявлення проблемної ситуації, звертаючи увагу на нетиповий перебіг захворювання та прояви рідкісних симптомів.

Студентів – гуртківців медичного факультету (75 осіб) розподілено на дві групи. Першу групу – контрольну (20 осіб) склали студенти, яким матеріал теми розкривався у вигляді мультимедійної презентації, в якій ілюстровано відображалися частота захворювання, історичні аспекти розвитку, поширення захворювання серед населення залежно від статі та віку, патогенетичні механізми та схеми лікування. При цьому здійснювалася демонстрація тематичного хворого, яка супроводжувалася збором студентами скарг, з'ясуванням анамнезу захворювання та життя, оцінкою об'єктивних даних із подальшим обговоренням діагнозу, причин виникнення, діагностики та лікування.

Другій групі студентів (55 осіб) запропонована нетрадиційна методика викладання лекційного матеріалу, а саме майстер-клас з клінічним розбором тематичного хворого.

При завершенні засідання гуртка відмічено різний ступінь зацікавленості студентів та засвоєння ними практичних навиків.

Студенти першої групи не показали належного рівня зацікавленості та клінічного мислення при розборі теми.

Студенти другої групи після проведення майстер-класу виявили високий рівень засвоєння теоретичного матеріалу та практичних навиків при розгляді теми. Студенти жваво брали участь у діагностичному процесі конкретного хворого та призначенні йому патогенетично обґрунтованого лікування, дискутували, обговорюючи різні варіанти відповідей.

Висновки

1. З метою наближення навчання студентів до Європейських стандартів та принципів кредитно-модульної системи участь у студентському науковому гуртку при кафедрі можна розглядати як альтернативну форму професійної підготовки майбутнього спеціаліста та науковця.

2. Перспективною формою професійної підготовки студента є майстер-клас, який дає можливість інтерактивної участі слухачів у діагностичному процесі.

3. Добре підготовлений майстер-клас наближає студента до належної лікарської практики згідно з протоколами надання медичної допомоги, затвердженими наказом МОЗ України №384 від 24.05.2012р.

Перспектива подальших досліджень. У подальшому доцільно проаналізувати ефективність майстер-класу порівняно з іншою формою професійної підготовки лікарів, зокрема, з оволодінням навиками професійної діяльності в навчально-практичному центрі «Медицина».

Література

1. Булах І.Є. Проблеми оцінювання знань студентів у контексті вимог Болонської декларації / І.Є. Булах, М.Р. Мруга: матеріали Всеукраїнської наукової навчально-методичної конференції [«Нові напрямки впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу у ВМ(Ф)НЗ України»] (11-12 травня 2011 р., м. Тернопіль). – Тернопіль: ТДМУ, 2011. – № 2. – С. 20-22.
2. З досвіду впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу в Івано-Франківському національному медичному університеті / М.М. Рожко, Г.М. Ерстенюк, В.В. Капечук, М.О. Іванців: матеріали Всеукраїнської конференції навчально-наукової конференції, присвяченої 55-річчю Тернопільського державного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України [«Впровадження нових технологій за кредитно-модульної системи організації навчального процесу ВМ(Ф)НВ III-IV рівнів акредитації»] (26-27 квітня 2012 р., м. Тернопіль). – Тернопіль: ТДМУ, «Укрмедкнига», 2012. – С. 57-59.
3. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Навч. посібник / М.М.Фіцула – К.: Академвидав, 2006. – 352 с.
4. Горчакова Н.О. Робота студентів у науковому гуртку – вид самостійного навчання відповідно до європейських стандартів / Н.О. Горчакова, Т.Ю. Небесна: матеріали Всеукраїнської конференції навчально-наукової конференції, присвяченої 55-річчю Тернопільського державного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України [«Впровадження нових технологій за кредитно-модульної системи організації навчального процесу ВМ(Ф)НВ III-IV рівнів акредитації»] (26-27 квітня 2012 р., м. Тернопіль). – Тернопіль: ТДМУ, «Укрмедкнига», 2012. – С.118-119.
5. Леbedюк М.М. Питання формування основ клінічного мислення у студентів медичного університету / М.М. Леbedюк, І.В. Атаніна: матеріали Всеукраїнської конференції навчально-наукової конференції присвяченої 55-річчю Тернопільського державного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України [«Впровадження нових технологій за кредитно-модульної системи організації навчального процесу ВМ(Ф)НВ III-IV рівнів акредитації»] (26-27 квітня 2012 р., м. Тернопіль). – Тернопіль: ТДМУ, «Укрмедкнига», 2012. – С.329.
6. Місце та роль самостійної роботи студента в кредитно-модульній системі організації навчального процесу / В.М. Ждан, В.М. Бобирьов, О.В. Шешукова [та ін.] // Мед. освіта. – 2011. – № 2. – С. 52-54.
7. Науковий студентський гурток на кафедрі як одна із форм навчально-виховної роботи / О.В. Зубаренко, К.О. Гуриєнко, Н.Л. Весільник [та ін.]: матеріали Всеукраїнської конференції навчально-наукової конференції, присвяченої 55-річчю Тернопільського державного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України [«Впровадження нових технологій за кредитно-модульної системи організації навчального процесу ВМ(Ф)НВ III-IV рівнів акредитації»] (26-27 квітня 2012 р., м. Тернопіль). – Тернопіль: ТДМУ, «Укрмедкнига», 2012. – С. 308-309.

МАСТЕР-КЛАСС КАК НОВАЯ ФОРМА ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ ВРАЧЕЙ*Н.М. Галюк*

Резюме. В статье представлена методика проведения заседания межкафедрального студенческого научного кружка по внутренней медицине для студентов IV-VI курсов в высшем учебном медицинском учреждении. Заседание научного кружка по внутренней медицине по типу мастер-класса дает возможность непосредственного участия студента в познавательном процессе, анализировать основные моменты надлежащей врачебной практики, способствует углубленному пониманию и эффективному усвоению теоретических знаний студентов. Демонстрация тематического больного и технологии выполнения функциональных методов обследования с последующим обсуждением диагноза по типу диалога между преподавателем - руководителем мастер - класса и студентом является наиболее эффективным методом усвоения практических навыков, необходимых для будущей надлежащей врачебной практики.

Ключевые слова: мастер-класс, студенческий научный кружок, обучение.

MASTER CLASS AS A NEW FORM OF PROFESSIONAL TRAINING DOCTORS*N.M. Haliuk*

Abstract. The paper presents a methodology of holding a sitting of the interdepartmental student scientific society in internal medicine for IVth-VIth year students at a higher educational medical institution. A sitting of the scientific circle in internal medicine after the master class type allows a direct participation of a student in the cognitive process, analyzing the main points of proper medical practice, promotes in-depth understanding and effective mastering of theoretical knowledge

of students. A demonstration of a thematic patient and a technology of functional methods of examination, followed by a discussion of the diagnosis after the type of a dialogue between a lecturer – the head of the master-class and a student is the most effective method of mastering practical skills necessary for future appropriate medical practice.

Key words: master class, student scientific society, learning.

National Medical University (Ivano-Frankivsk)

Рецензент – проф. О.І. Федів

Buk. Med. Herald. – 2013. – Vol. 17, № 2 (66). – P. 212-214

Надійшла до редакції 25.03.2013 року

© Н.М. Галюк, 2013

УДК 614.254.3:616.8

В.А. Гриб

СУЧАСНІ ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ЦИКЛУ «НЕВРОЛОГІЯ» ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ЗАГАЛЬНА ПРАКТИКА – СІМЕЙНА МЕДИЦИНА»

ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет»

Резюме. У роботі представлені сучасні тенденції та особливості інноваційних технологій та інтерактивних методів навчання циклу «Неврологія» лікарів-інтернів зі спеціальності «Загальна практика – сімейна медицина» відповідно до реформи медичної освіти України на кафедрі неврології ІФНМУ. Визначено базові напрямки оптимізації навчання та впровадження інноваційних, інтерактивних сучасних форм: проблемних лекцій з відеопрезентаціями, технологій ситуаційного навчання (кейс-ситуацій), тестової системи оцінки

знань; організації практичної підготовки шляхом засвоєння неврологічних методик у міжкафедральній тренажерній залі та безпосередньою роботою з пацієнтом під контролем викладача із засвоєнням умінь, навичок, фахових маніпуляцій у наданні невідкладної допомоги хворим з неврологічною патологією на догоспітальному етапі.

Ключові слова: освіта лікарів-інтернів, інтерактивні методи, семінари, кейс-ситуаційні завдання.

Вступ. Якість надання медичної допомоги громадянам України залежить, перш за все, від рівня практичної підготовки лікарів, здатних до творчої праці, освоєння і впровадження наукових та інформаційних технологій, професійного розвитку, конкурентоспроможності на ринку праці [4].

Основною умовою формування сімейного лікаря є набуття широкого спектра мультидисциплінарних знань [5]. Одним із напрямків для створення комфортних умов навчального процесу є використання інноваційних технологій і, в першу чергу, інтерактивних методів навчання [6, 7]. Цей метод передбачає підвищення якості викладання теоретичного курсу з використанням сучасних технологій: проблемні лекції, лекції майстер-клас, лекції прес-конференції, де поряд із традиційними підходами широко застосовують технології ситуаційного навчання (кейс-метод, імітацію рольових ігор) [1, 7]. Не менш важливим є вивчення і оволодіння окремими позааудиторними темами із залученням низки інноваційних технологій: використання Інтернет - мережі, електронних варіантів наробок кафедри. Важливим розділом у підготовці сімейного лікаря є неврологія. Це пов'язано, вірогідно, з тим, що в структурі захворювань на амбулаторному прийомі в сімейного лікаря неврологічна патологія діагностується майже в 30 % пацієнтів. Крім цього, деякі гострі неврологічні захворювання відно-

сяться до розряду невідкладних станів, які є загрозливими для життя і потребують вирішення питань не тільки своєчасної діагностики, а й адекватної невідкладної лікарської допомоги та організаційних заходів [2].

Згідно з розробленими програмами в підготовці сімейного лікаря та вимогами кваліфікаційної характеристики, матеріал, яким має оволодіти сімейний лікар, надто обтяжливий, а цикл занять згідно з програмою складає всього три тижні. Це потребує впровадження інноваційних та інтегральних педагогічних методів, що оптимізуюватимуть можливості набуття знань і формування спеціальних практичних навичок та вмінь.

Мета дослідження. Визначити доцільність впровадження інноваційних технологій та інтерактивних методів навчання з циклу «Неврології» для лікарів-інтернів зі спеціальності «Загальна практика – сімейна медицина».

Матеріал і методи. Матеріали отримані, а висновки сформовані на основі аналізу діючих навчальних планів і програм післядипломної освіти лікарів-інтернів з фаху «Загальна практика – сімейна медицина» та оцінки навчальної ефективності набутих теоретичних знань, спеціальних практичних навичок та умінь, отриманої за результатами випускного іспиту за п'ятибальною системою, та врахуванням відсотка набраних правильних відповідей за питаннями з неврології